

LAPLAND
Above Ordinary

**ARCTIC
Smartness
RDI-
Excellence**

Lapin maakunnallinen tutkimuksen, kehittämisen ja innovaatiotoiminnan osaamiskeskittymän perustaminen – **Arctic Smartness RDI-Excellence (ASR)** -hankkeen viestintäsuunnitelma

<https://www.eura2014.fi/rrtiepa/projekti.php?projektikoodi=A74284>

Hankekoodi: A74284

17.1.2019

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Sisällysluettelo

Lapin maakunnallinen tutkimuksen, kehittämisen ja innovaatiotoiminnan osaamiskeskittymän perustaminen - Arctic Smartness RDI- Excellence (ASR) – hanke.....	3
Viestinnän tavoitteet ja periaatteet hankkeessa.....	4
Periaatteet	5
Euroopan aluekehitysrahaston näkökulma hankkeen viestinnän periaatteisiin.....	6
Hankeviestinnän välineet – tavoitteena monimuotoviestintä	7
Graafinen ohjeistus.....	8
Arctic Smartness -brändi	9
Tiedotustarveanalyysi	10
Hankkeen viestinnän ja hanketulosten hyödyntämistoimien seuranta	10
Yhteydet muihin projekteihin	11
Viestinnän riskit ja niiden hallinnointi	11
Hankkeen viestinnän ja tulosten levittämisen seuranta.....	11
Aineistojen arkistointi	13

Lapin maakunnallinen tutkimuksen, kehittämisen ja innovaatiotoiminnan osaamiskeskittymän perustaminen - Arctic Smartness RDI- Excellence (ASR) – hanke

Hankkeen tavoite on perustaa Lapin maakunnallinen tutkimuksen, kehittämisen ja innovaatiotoiminnan osaamiskeskittymä. Tutkimuskeskukset toteuttavat mallin Lapin innovaatioekosysteemistä, jossa yli organisaatorajojen kohdennetaan tutkimustoimintaa elinkeinotarvelähtöisesti.

Hanke perustuu niihin toimintoihin ja tuloksiin, joita on saavutettu aikaisemmissa Arctic Smartness Portfolio (ASP) ja Arctic Smartness Excellence (ASE) –hankkeissa. Näissä hankkeissa määriteltiin Lapin vahvat toimialat ja niiden kehitettävät klusterit. Samalla todettiin, että nämä klusterit tarvitsevat kehittämispanoksia tutkimus- ja kehittämistoiminnan sekä kansainvälistymisen kautta. Tarvitaan osaamiskeskus, joka yhdistää lappilaiset klusteritoimijat, tutkimuksen, alueellisen kehittämisen ja innovaatiotoiminnan.

Hanke toteuttaa vuonna 2013 rakennetun Lapin arktisen erikoistumisen strategia (<http://www.lappi.fi/lapinliitto/lapland-s-arctic-specialisation-programme>).

ASR-hanketta toteuttavat alueen vahvat tutkimusinstituutiot Luonnonvarakeskus (Luke), Geologian tutkimuskeskus (GTK), Lapin ammattikorkeakoulu ja Lapin yliopisto. Niiden Lapin erityispiirteisiin kiinnittynyt tutkimus- ja kehittämisosaaminen laajennetaan kattamaan kaikki maakunnan TKI-toimijat ja viemään osaksi liiketoiminnan kehittämissympäristöä ja innovaatiokykliä. Samalla nämä hallinnollisesti erilliset tutkimuskeskukset tuodaan toiminnallisesti yhteen TKI-toiminnan ja aluekehittämisen alueilla. Hankkeen toteuttajien ja muiden TKI-toimijoiden valmiudet vastata alueen elinkeinoelämän tarpeisiin kasvavat. Lopullisena tavoitteena on tukea Lapin elinkeinoelämää kehittämään uusia tuotteita ja viemään niitä markkinoille korkeatasoisen tutkimuksen avulla.

Hankkeen toteuttajat täsmentävät Lapin maakunnallisen osaamiskeskittymän perustamissuunnitelman ja määrittävät osaamiskeskittymän toimintarakenteen. Luodaan yhteinen tutkimusstrategia, joka vahvistaa arktista tutkimusta ja tutkimusstrategiaa. Samalla mahdollistetaan hallinnollisesti erillisten tutkimuslaitosten mandaatit ja roolit toimia yhdessä. Tiekartassa määritetään toimijat, yhteistyön mallit, tutkimuksen rooli TKI-toiminnassa ja tutkimus- ja kehittämisinfran yhteiskäyttö. Tämä synnyttää organisaatorajat ylittävän tutkimuksellisen yhteistyörakenteen ja monitieteiset strategiset tutkimusryhmät.

ASR kehittää lappilaisen tutkimus- ja kehittämistoimintaan perustuvan innovaatioekosysteemin. Sen keskeisiä piirteitä ovat TKI-pohjainen innovaatiokyklin hallinta ja teknologioiden valmiustasojen tunnistaminen (TRL). TRL-valmiustasojen tunnistamisella ja kiihdyttämällä viedään arktisten

kehittämisklustereiden tuotekehitystä ja innovaatioita systemaattisemmin kohti markkinoita. Tarvelähtöinen tutkimustyö on keskeinen apuväline mahdollisuuksien ja markkinapotentiaalain arvioinnissa sekä uuden liiketoiminnan mahdollistamisessa. Tutkimustyöhön liittyvät tuotekehitys ja monitasoinen vuorovaikutteisuus innovaatioekosysteemissä.

Hankkeessa vahvistetaan tutkimuksen, tutkijoiden ja tutkimuspalvelujen kapasiteettia vastata innovaatioekosysteemin haasteisiin. Tätä tukevat hankeorganisaation lisäksi mm. verkostoituminen muihin eurooppalaisiin osaamiskeskittyymiin ja innovaatiotoiminnan temaattisiin verkostoihin.

Tuloksena syntyy perinteiset organisaatorajat ylittävä arktista tutkimusta, tutkimus- ja kehittämistoimintaa ja Lapin aluekehitystä palveleva verkostomainen osaamiskeskittymä. Se käyttää tutkimusinfraa yhdessä, ylittää perinteiset sektoritutkimuksen rajat, tekee strategista työtä alueen hyväksi ja on kansainvälinen. Osaamiskeskittymä sovittaa yhteen TKI-toimijat, järjestää heidän vuoropuhelunsa ja ohjaa heidän toimintaansa. Se integroi ja vakiinnuttaa erilaisia tutkimusryhmiä toimintaansa.

Tutkimusryhmät tuottavat konkreettisia TKI-toiminnan hankeaihoita ja elinkeinoelämää tukevia ideoita innovaatiocyklissä eteenpäin vietäviksi. Tätä varten on rakennettu TRL-kiihdytystä hyödyntävä palvelutoimintamalli sekä toiminnan rajapinnat kohteisiin ja sidosryhmiin. Syntyneitä ideoita ja konsepteja testataan piloteilla. Konkreettiset tulokset tarjoillaan yrityksille ja sidosryhmille ja niitä hyödynnetään liiketoiminnassa ja tuotantoprosesseissa.

Palautteisiin perustuvat työpajatoiminta, koulutussessiot ja koulutusmateriaalit tukevat osaamiskeskittymää. Hanke lisää innovaatioekosysteemiin liittyvää kansainvälistä osaamista ml. rahoitus ja hyödyntää tähän liittyviä verkostoja ja kokemuksia muualta. Eurooppalaisten osaamiskeskittymien kanssa aloitetaan yhteistyö ja suunnitellaan yhteisiä hankealoitteita ja konsortioita erityisesti tutkimuksen kärkialueille. Näin saadaan lisäresursseja Lapin kehittämiseen ja vaikutetaan myös tulevaisuuden rahoitukseen ja kehittämisohjelmiin.

Hankkeen koordinaattori on Lapin yliopisto ja osatoteuttajina ovat Lapin ammattikorkeakoulu, Luonnonvarakeskus ja Geologian tutkimuskeskus. Hanke alkoi 1.9.2018 ja se kestää 31.12.2020 saakka. Hankkeen kokonaisbudjetti on 655 656 € jakaantuen em. 4 osapuolen kesken.

Viestinnän tavoitteet ja periaatteet hankkeessa

Hankkeessa viestinnässä noudatetaan Euroopan aluekehitys rahaston annettuja viestinnän periaatteita (<https://www.rakennerahastot.fi/viestinta> ja <https://www.rakennerahastot.fi/documents/10179/11031/Viestintaohje+rakennerahastohankkeille+2014+2020.pdf/3357fea0-56d5-4efa-a6ea-cd9c997802a3>) sekä hankkeen osatoteuttajien hyväksi

koettuja periaatteita. Viestintä hankkeessa on tavoitteellista, avointa, asiakaslähtöistä ja positiivista ajatuksia herättävää, luotettavaa sekä sidosryhmiä kunnioittavaa ja hyödyntävää.

Hankkeessa tiedotetaan pääasiassa suomenkielellä, mutta kansainvälisillä foorumeilla tiedotus tapahtuu pääasiassa englanninkielellä. Hankkeesta tiedotetaan <https://arcticsmartness.eu/> -sivustolla, jossa kielinä käytetään suomea ja englantia. Hanke hyödyntää myös Arctic Smartness <https://www.linkedin.com/groups/8365927/> LinkedIn ryhmää sekä Lapin Liiton Arctic Smartness sähköpostia viestinnässään.

Hankkeessa viestintä on keskittynyt Arctic Smartness brandin mukaiseen viestintään. Hankkeen viestinnässä kerrotaan hanketoimista, mahdollisuuksista, tilaisuuksista sekä sen tuloksista. Hankeviestintä on keskitetysti johdettua (Lapin yliopisto, hankkeen työpaketti 4). Kaikki osatoteuttajat tiedottavat myös itse omissa sidosryhmissään omasta toiminnastaan hankkeessa EAKR hankeviestinnän periaatteita noudattaen. Jokaisella hankkeen osarahoittajalla/-toimijalla on omat, omaan rooliinsa perustuvia viestinnällisiä tavoitteita ja toimia. Kaikki hankekumppanit toimivat yhteisen viestintäsuunnitelman mukaisesti, mutta jokainen hankekumppani viestii omissa roolissaan ja omille kohde- ja sidosryhmilleen.

Hankkeen viestintä on tavoitteellista, joka tulee toiminnallisten tavoitteiden toteutumista ja pyrkii viestimään hankkeen tuloksista. Viestintä ei ole pelkästään perinteistä viestintää eli media- tai verkkoviestintää vaan viestintään kuuluu keskeisesti vuorovaikutus sidosryhmien ja kumppaneiden kesken niin, että hankkeen tavoitteet toteutuvat ja niiden tuloksista ja onnistumista viestintään.

Hankkeen viestintä on vuorovaikutteista ja joustavaa. Hankekumppanit käyvät avointa keskustelua keskenään ja sidosryhmien kanssa. Henkilökohtaisia yhteyksiä ja keskusteluja suositetaan. Joustavuus näkyy viestinnässä sekä viestintäsuunnitelmaa muokataan hankkeen aikana ja kokeiluja uskalletaan tehdä. Hankekumppaneiden viestintätoimintaa ei kontrolloida vaan niihin kannustetaan.

Periaatteet

Hankkeen viestintää johtaa ja ylläpitää ASE-hankkeen projektipäällikkö. Viestintäsuunnitelma käsitellään hankkeen ohjausryhmän 1. kokouksessa joulukuussa 2018, jolloin se hyväksytään sellaisenaan tai sovituin muutoksin.

Hankkeella on yhteiset ydinviestit, jotka ovat:

1. Hanke tukee maakunnan strategista kehitystyötä ja toteuttaa maakunnan älykkään erikoistumisen strategiaa;
2. Hanke toimii uudentyyppisen organisaatorajat häivyttävänä maakunnallisena tutkimuksen ja kehittämisen rakenteena ja kertoo sen toiminnan vaikutuksista ja potentiaalista Innovaatiotoimijana;

3. Osaamiskeskittymä toimii maakunnan elinvoiman ja taloudellisen kestävyuden tukirakenteena;
4. Hanke viestii mahdollisuuksista ja onnistumisista kansainvälistää maakunnallista tutkimus- ja kehitystoimintaa osaamiskeskittymän kautta;
5. Hanke mahdollistaa viestinnällään yritysten osallistumisen innovaatiokehitykseen sekä kansainvälisiin verkostoihin ja tätä kautta aloitteisiin; sekä
6. Hanke viestii onnistumisistaan ja epäonnistumisistaan.

Viestinnän tärkeimmät kohderyhmät kansallisella tasolla ovat lappilaiset yritykset ja kotimaiset rahoittajat. Kansainvälisesti tärkeimmät kohderyhmät ovat Euroopan Unioni, Euroopan aluekehitysrahasto, ulkomaiset yritykset ja rahoittajat.

Keskeisimmät viestinnän keinot, kanavat ja aikataulut ovat tapaamiset ja tapahtumat sekä sähköiset tuotokset kuten digitaaliset lehtiartikkelit ja julkaisut. Jatkuvan viestinnän keinoja hankkeessa ovat sähköpostiviestintä, uutiskirjeet, erilaiset julkaisut, Sosiaalinen media (Arctic Smartness LinkedIn ryhmä sekä mahdollisesti Facebook ja Twitter kanavilla) ja hankkeeseen liittyvillä nettisivuilla (kts. yllä).

Hankkeessa pyritään välittämään hankkeen viestiä ja sanomaa myös eri tahojen kanssa järjestetyissä tapaamisissa ja osallistumalla erilaisiin tapahtumiin kuten messuille, kongresseihin, seminaareihin ja kokouksiin.

Pääviestintä tapahtuu hankkeen kautta, mutta hankkeeseen sitoutuneilla Lappi klustereilla on myös omia kanavia ja ydinsanomaa, joita he viestittävät omille vastualueen yhteistyökumppaneille tukien omaa sekä tämän kyseisen hankkeen viestintää.

On myös huomioitava, että hankkeessa on useita osatoteuttajia ja jokaisella osatoteuttajalla on omat viestinnälliset strategiat, joita he noudattavat hankkeen viestintästrategian rinnalla. Mahdolliset ristiriidat ratkaistaan tapauskohtaisesti.

Viestinnän kustannukset maksetaan hankkeen rahoituksesta.

Euroopan aluekehitysrahaston näkökulma hankkeen viestinnän periaatteisiin

Hankkeen rahoittaja on Euroopan aluekehitysrahasto, jota hallinnoi Lapin liitto opetus- ja kulttuuriministeriön toimesta.

Hankkeen rahoittamisen edellytyksenä on, että hankkeessa viestinnän kautta pyritään innostamaan hankkeen viiteriä ja löytämään uusia toimijoita ja ihmisiä mukaan hankkeen toimintaan.

Viestinnällä on hankkeen kannalta tärkeä merkitys, se on onnistumisen edellytys ja oikeuttaa julkisen rahoituksen. EAKR velvoittaa hankkeita tiedottamaan.

Viestintä hankkeessa tulee olla mahdollisimman laajasti, avoimesti ja mielenkiintoisesti toteutettu. Tavoitteena on, että hanke tiedottaa hankkeessa syntyneistä tuloksista, levittää hyviä käytäntöjä ja lisää hanketoiminnan näkyvyyttä.

EAKR ja EU asettavat erilaisia velvoitteita hankkeille. Kaikessa hankkeen liittyvässä viestinnässä tulee olla EU-lippulogo, joka sisältää EU-lipputunnuksen ja maininnan Euroopan Unionista ja EAKR – rahastosta, josta hanke saa tukensa. EU-lippulogon tulee olla selvästi esillä ja sijoitetaan huomattavalle paikalle. Logon sijainti ja koko on suhteutettava materiaalin tai asiakirjan kokoon. Jos materiaaleissa on esillä muita logoja, tulee unionin symboli olla vähintään samankokoinen leveydeltään tai pituudeltaan kuin muut käytettävät logot. EU-lippulogon tulee olla verkkomateriaaleissa värillisenä. Muissa materiaaleissa käyttää logoja värillisenä mahdollisuuksien mukaan. Mustavalkoisia logoja saa käyttää vain perustelluista syistä.

Lisäksi käytetään Vipuvoimaa EU:sta -logoa tai slogania hankkeen materiaaleissa. Verkkomateriaaleissa logot tulee sijoittaa niin, ettei digitaalista sivua tarvitse vierittää alaspäin. Kaikki viestinnälliset veloitteet koskevat sekä yleisölle suunnattuja asiakirjoja ja materiaaleja.

Hankkeessa käytettävät logot löytyvät: <https://www.rakennerahastot.fi/logot#.Waap-meVPAU>

Hankeviestinnän välineet – tavoitteena monimuotoviestintä

Hankkeen viestinnän välineet ovat moninaiset. Tavoitteena hankkeessa on, että viestintä tapahtuu monimuotoisena ja mielenkiintoisesti. Viestinnän tarkoituksena on herättää kiinnostus hanketta kohtaan.

Hankkeessa tuotetaan erilaista painettua materiaalia. Painettuja materiaaleja ovat esimerkiksi hankkeen esitteet ja julisteet. Hankkeen tämän hetkisillä sivuilla <https://arcticsmartness.eu/> on nähtävissä koostettuna uusinta materiaalia pdf-muodossa. Siellä on tulostettavassa muodossa esimerkiksi Arctic Smartness – esitejulkaisu, Lappi klusterikohtaiset haitariesitteet sekä Smart Regions II tabloid-sanomalehti. Lisäksi hanke pyrkii tuomaan esille hankkeen tavoitteita ja tuloksia painetussa mediassa eli sanomalehtiartikkeleilla ja mainoksilla. Koska hanke toteuttaa EAKR:n tavoitteita, hankkeessa pyritään viestittämään pääasiassa sähköisessä muodossa. Tämä tukee EAKR:n 2014 – 2020 rahoituskauden teemaa (vähähiilisyys, kestävä kehitys).

Lisäksi hanke viestittää hankkeen raporttien, kertomuksien ja maksatusraportoinnin kautta.

Hanke pyrkii olemaan näyttävästi esillä erilaisissa tapahtumissa. Tapahtumien tarkoituksena on viestittää hankkeesta ja saada erilaiset tahot kiinnostumaan hankkeen toiminnasta. Tapahtumissa

käytetään esimerkiksi näkyvyyden apuna hankkeen omia rullajulistetelineitä (roll-up), muita julisteita ja esitteitä. Viestinnän keinona on myös kasvokkain tapahtuva viestintä. Kasvokkain tapahtuvaa viestintää toteutetaan erilaisissa kokouksissa, messuilla, seminaareissa sekä hankkeen omissa tapahtumissa ja asiantuntijaesityksissä.

Kansainvälisillä foorumeilla hanke pyrkii käyttämään viestinnän välineitä edellä mainittujen lisäksi myös lehtiartikkeleita yhdessä alueen toimijoiden, muiden hankkeiden sekä EU tasolla esimerkiksi Joint Research Center:n (DG JRC) ja Committee of the Regions:n (CoR) sekä Nordregio:n kanssa.

Hankkeen nettisivustolla ja LinkedIn – sivustolla (kts yllä) esitetään ajankohtaisimmat uutiset ja tapahtumat hankkeesta. Lisäksi hankkeen sisäisesti viestitään hankkeessa päätettävän sähköisen työpisteen ja materiaalien jakoon pohjatuvan sovelluksen (eDuuni tms), sähköpostien ja Dropbox – sovelluksen kautta.

Kaikessa viestinnässä käytetään systemaattisesti Arctic Smartness – brändin ulkoasua sekä toteutetaan EAKR:n graafista ohjeistusta. Kun käytetään systemaattisesti sovittua grafiikkaa, antaa se ulospäin signaalin yhtenäisestä ja mielenkiintoisesta hankkeesta.

Graafinen ohjeistus

Graafista ohjeistusta ohjaa Euroopan Aluekehitysrahaston (EAKR) ohjeistus sekä hankkeessa toteutettu graafinen ohjeistus. EAKR:n ohjeistuksessa sanotaan, että kaikissa hankkeen materiaaleissa tulee olla esillä seuraavat logot ja/tai sloganit.

Logot tulee olla esillä näkyvällä paikalla ja pääsääntöisesti värillisenä. Suositeltavaa on myös käyttää ohjelmakaudelle 2014- 2020 suunniteltua graafista ilmettä, mutta hankkeelle voidaan tuottaa oma graafinen ilme, kunhan se täyttää EAKR-hankkeelle asetetut viestinnän vaatimukset. Muiden rahoittajien tai osatoteuttajien logot tulee olla esillä etenkin virallisessa viestinnässä.

Verkkoviestintään EAKR vaatii, että hankkeesta on lyhyt kuvaus ja esillä EAKR-tuki hankkeen nettisivuilla. Verkkosivuilla EU-lippulogo tulee olla näkyvillä siten, ettei sivua tarvitse vierittää alaspäin verkkosivustolle mentäessä. Sosiaalisessa mediassa kuten LinkedIn -palvelussa logoja voidaan käyttää ns. kansikuvissa.

Hankkeen sähköisessä ja painetussa viestinnässä käytetään Arctic Smartness -konseptin mukaista Lapland Above Ordinary -aluebrändiin tukeutuvaa graafista ulkoasua. Ilmeen yhtenäisyyttä ja kytkeytymistä Lapin aluebrändiin vaalitaan muun muassa brändikäsikirjassa määritetyllä värimaailmalla, typografisilla ratkaisulla sekä brändin mukaisella Lapin materiaalipankkiin kootulla kuvamateriaalilla.

Hankkeella on käytössä myös omia Lappi-brändin mukaisia graafisia elementtejä. Kuten Arctic Smartness -ympyräkuvake sekä jokaiselle viidelle klusterille suunnitellut omat ympyräkuvakkeet. Klusterit ovat myös värikoodattu Lappi-väreillä seuraavasti:

- Arktiset kehittämissympäristöt: oranssi
- Arktinen muotoilu: keltainen
- Arktinen teollisuus ja kiertotalous: sininen
- Arktinen älykäs maaseutuverkosto: vihreä
- Arktinen turvallisuus: Liila/violetti

Arctic Smartness -konseptille ja siihen kuuluville klustereille suunnitelluissa kustomoiduissa graafisissa elementeissä ja esityksissä, kuten infograafeissa, käytetään Lappi-brändin mukaista värimaailmaa yhdenmukaisen viestinnän aikaansaamiseksi.

Lisäksi hankkeen viestinnässä käytetään klustereiden omia logoja sekä klustereihin kytkeytyvien toimijoiden logoja.

Ks. lisää Lapland Above Ordinary –

http://www.lappi.fi/c/document_library/get_file?folderId=886065&name=DLFE-15811.pdf

Artic Smartness -brändi

EU on alueiden Eurooppa ja sen tulevaisuus perustuu pitkälti alueista lähtevään kasvuun, jota vauhdittamaan ja tukemaan Euroopan komissio ohjeisti alueita tuottamaan Älykkään erikoistumisen strategioita (S3). Alueiden pää-osasto edellyttää, että ohjelmakaudella 2014 – 2020 60 %:n EAKR-rahoituksesta on ohjattava tukemaan S3 toteuttamista. Älykäs erikoistuminen ei ainoastaan ohjaa EAKR-rahoituksen käyttöä vaan yleisemminkin alueiden innovaatio- ja kehittämistoimintaa. Tätä tavoitetta tukemaan komissio hakee ns. synergia-rahoitusajattelua, jossa eri toimia ja rahoitusinstrumentteja yhdistämällä tuetaan alueellisiin vahvuuksiin perustuvaa alueiden erikoistumista. Ideana on, että rakenne- ja investointirahastojen (ERI) roolina on alueellisten rakenteiden, kapasiteetin ja valmiuksien kehittäminen. Vastaavasti TKI-toimintaa ja koulutusyhteistyötä rahoittavat ohjelmat koko EU-tasolla ovat keinoja linkittää alueella tehty kehittämistyö kansainvälisellä tasolla. H2020- ym. ohjelmat vastaavasti tukevat suoraan uusien innovaatioiden kehittymistä tukemalla tutkimuksen ja yritysten välistä yhteistyötä. H2020-työohjelmissa on selkeät linkitykset aluekehitykseen ja älykkääseen erikoistumiseen.

Syksyllä 2012 Lapin liiton johdolla käynnistettiin Lapin S3 eli Arktisen erikoistumisen ohjelmaprosessi, jonka ensimmäinen vaihe päättyi 2013 joulukuussa, jolloin Lapin Arktisen Erikoistumisen ohjelma julkistettiin. Ohjelma on laaja ja sen pohjalta on haettu vielä tarkennettuja nostoja. Tavoitteena oli löytää luontaiset vahvuudet ja niihin liittyvät arvoketjut, hakea uusi pohja yhteistyölle, ehdottaa käytänteitä ja esittää osa-alueet, joissa on suurin potentiaali uusille

innovaatioille, jotka perustuvat eri osaamisalojen ja avainteknologioiden luovaan yhdistämiseen. Arktisen erikoistumisen jalkauttaminen -hankkeen aikana analysoitiin laajasti Lapissa toteutettuja kehittämistoimia (noin 650 hanketta) ja niiden pohjalta päädyttiin esittämään viiden Lappi-klusterin rakentamista:

- Arktinen teollisuus ja kiertotalous
- Arktinen älykäs maaseutuyhteisö
- Arktinen muotoilu
- Arktinen turvallisuus
- Arktiset kehittämissympäristöt

Tiedotustarveanalyysi

Hankkeessa tiedottamisella on tärkeä rooli. Tiedottamista hankkeen eri vaiheista vaaditaan EAKR:n hankerahoitusvaatimuksissa ja sitä seurataan mm maksatushakemusten yhteydessä. Onnistuneella tiedottamisella vauhditetaan yhteistyötä, levitetään hyviä käytäntöjä, lisätään hankkeen näkyvyyttä ja avoimuutta sekä lisätään hanketoimijoiden välistä luottamusta. Lisäksi hankkeella voi olla omia tiedottamiseen liittyviä vaatimuksia.

Hankkeen toiminnasta ja erilaisista toteutuksista tiedotetaan hankeviestintäsuunnitelman mukaisesti monimuotoisesti projektipäällikön, hankkeen työpakettien vastuuhenkilöiden, hankkeen osatoteuttajien vastuuhenkilöiden ja sekä klustereiden vastuuhenkilöiden kautta.

EAKR - rahoittajan näkökulmasta vaaditaan, että hankkeesta tiedotetaan mukaan tuleville, että hanke saa EAKR:n rahoitusta. Kunkin osatoteuttajan omilla verkkosivuilla on lyhyt kuvaus hankkeesta. Kunkin hanketoteuttajan on tehtävä ja julkaistava hankkeen www-sivut omilla organisaation virallisilla sivuilla, siten että rahoittajan logot ovat näkyvissä sivun yläreunassa ilman sivun vieritystä alaspäin.

Hankkeen viestinnän ja hanketulosten hyödyntämistoimien seuranta

Hankkeessa projektipäällikkö huolehtii siitä, että hankkeen viestintä ja hankkeen tuloksista kerrotaan erilaisissa viestinnällisissä medioissa. Viestinnällisiä tehtäviä jakaa projektipäällikön kanssa myös osatoteuttajien vastuuhenkilöt. Päävastuu hankkeen viestinnällisestä toteutuksesta on kuitenkin hankkeen projektipäälliköllä.

Hanke näkyy Suomessa ja erityisesti Lapissa hankkeen osatoteuttajien ja yhteiskumppanien kautta.

Lisätietoja: <https://www.eura2014.fi/rrtiepa/>

Hanketta esitellään ulkomaan tapaamisten ja vierailujen kautta. Myös Lappi- klusterien avulla saadaan esiteltyä ja jalkautettua hanketta. Hankkeen onnistuneita viestintätoimia, esityksiä sekä kansainvälistymisen onnistumisia seurataan aktiivisesti ja niistä raportoidaan maksatushakemusten yhteydessä.

Yhteydet muihin projekteihin

Hanke tekee yhteistyö usean muun hankkeen kanssa Lapissa ja Suomessa. Hankkeella on erityinen yhteistyö Pohjoinen älykäs kasvu - Arctic Smart Growth (ASG, hankekoodi: A74285) hankkeen kanssa. Molemmat hankkeet toteuttavat maakunnan älykkään erikoistumisen ohjelmaa (strategiaa). Useat Arctic Smartness toimijat ja aloitteet ovat myös kumppanina Euroopan unionin älykkään erikoistumisen ([S3 http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/s3-thematic-platforms](http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/s3-thematic-platforms)) [temaattisissa kumppanuuksissa](#).

Viestinnän riskit ja niiden hallinnointi

Viestinnässä voi tulla esille erilaisia tilanteita, jotka aiheuttavat negatiivista kuvaa Arctic Smartness yhteistyöstä ja -klustereista ja niiden toiminnasta. Hankkeessa on syytä varautua sellaisten tilanteiden varalle, jotka aiheuttavat viestinnällisiä riskejä. Lisäksi on hyvä myös olla tiedossa apukeinoja, kuinka hallinnoida syntyneitä riskejä.

Hankkeessa viestinnän riskeihin voidaan sisällyttää erilaisia riskejä, joita on koottu alla olevaan taulukkoon. Taulukosta näkee myös toimenpiteen jokaiselle riskille.

Riski	Viestinnälliset toimenpiteet
Hankkeen viesti ei tule esille	Viestien valinta, ajankohta ja muotoilu harkitaan tarkasti
Hankkeessa ei viestitä ulospäin	Toteutetaan hankkeen viestinnällisiä ohjeita
Hankkeen sisäinen viesti ei tavoita klusterien välillä	Säännölliset yhteiset palaverit
Hankkeen viestintä ei ole ajantasaista ja ymmärrettävää	Harkitaan viestin sisältöä tarkasti, rutiinit viestintään
Hankkeesta on hankala saada viestitettävää	Viestinnälliset toimenpiteet otetaan huomioon hankkeen viestintäsuunnitelmassa

Hankkeen viestinnän ja hanketulosten levittämisen seuranta

Hanke viestii aktiivisesti seuraavilla seurattavilla suoritteilla:

1. Hankkeessa tapahtuvaa hallintoa tukeva viestintä käsittää:
  - a. Hanketapaamisten muistioiden ja ohjausryhmän kokouspöytäkirjojen kierrättämisen hankkeen toteuttajien kesken,
  - b. Hankkeessa tehtävien ulkomaan matkojen raportteja hyödynnetään aktiivisesti,
  - c. Kyselyihin ja selvityksiin perustuvia analyysejä hankkeen kansainvälisistä toimista,
  - d. Aktiivinen viestintä Pohjoista kasvua EAKR sisarhankkeen projektipäällikön ja toimijoiden kanssa,
  - e. Toimivaa ja ajanmukaista viestintää rahoittajan edustajien sekä hankkeen valvojan kanssa on.
2. Hankkeen toteutukseen osallistava kannustava tai rekrytoiva viestintä
  - a. Hankkeen esitteet, materiaalit,
  - b. Hankkeessa toteutettavien pilottien mahdollisuudet on selkeästi ja kattavasti tiedotettu yhteistyössä avaintoimijoiden kanssa,
  - c. Hankkeen mahdollisuuksista ja siihen mukaan pääsystä tiedottaminen on aktiivista.
3. Hankkeen tunnettuuden edistämistä
  - a. Osaamiskeskittymän brändin rakentaminen ja hallinta maakunnassa, kansallisesti ja kansainvälisesti hyödyntäen hankkeen viestintämateriaaleja ja internetsivustoa,
  - b. Arctic Smartness viestintään integroituminen, Arctic Smartness LinkedIn -ryhmän ja arcticmartness.eu -sivuston hyödyntäminen,
  - c. Sidosryhmäviestintä on aktiivista, erityisesti yrityksille suuntautuva viestintä yhdessä Työpaketin 2 kanssa on erityisessä painopisteessä ja tätä kautta tunnettuus Lapin yrittäjien jäsenten, Lapin yritystoimintaa tukevien sidosryhmien ja toimijoiden parissa (elinkeinokehitysyhtiöt ja Lapin ELY-keskus, ja uusi käynnistyvä maakuntahallinto) kasvaa,
  - d. Lehti-ilmoitukset tapahtumista, erit. loppuseminaari,
  - e. Lapin Kansa lehdessä alakertakirjoitus (2) ja lehtijutut perustuen tiedotteisiin (kts alla kohta f),
  - f. Tiedotteet hankkeen aloituksesta, toimista, tapahtumista (4)
4. Hankkeen onnistumisten tulosten hyödyntäminen ja viestintä
  - a. Osaamiskeskittymän toiminnan keskiössä on kehittämissympäristöt -klusteri, jonka organisaatorajat ylittävä toiminta, sekä maakunnan Innovaatiosyklin ja –T&K toiminnan elinkeinotoimijoiden kanssa tehdyn yhteistyön – onnistumisten ja epäonnistumisten – hyödyntäminen viestinnässä,
  - b. Toimien ja tulosten vaikuttavuuden huomioiminen maksatusraportoinnissa ja tulosten juurruttamisessa,
  - c. Hankkeen onnistuneista ja epäonnistuneista yrityspiloteista on tiedotettu onnistuneesti ja ne toimivat osaamiskeskittymän markkinoinnin ja uusien yhteistyöyritysten rekrytoinnin välineenä ja kansainvälisinä esimerkkeinä,
  - d. Hankkeen tuloksista viestiminen ja niiden aktiivinen hyödyntäminen muissa maakunnan hankkeissa ja aloitteissa,

LAPIN AMK⁷
Lapland University of Applied Sciences

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND
For the North – For the World

e. Työpaketti 3 viestintä yritysten kv. rahoitukseen pääsyn mahdollistamiseksi on onnistunut ja yhteistyössä tehdyistä kv. hankenostoista tiedotetaan aktiivisesti.

Hankeviestinnän toimista on pääosin vastuussa hankkeen projektipäällikkö, hankesuunnittelija sekä kunkin työpaketin vastuhenkilö.

Aineistojen arkistointi

Hankkeessa syntyvät materiaalit ovat pääasiassa sähköisessä muodossa. Sähköisten materiaalien säilytyspaikkana ovat hankkeen toteuttajien omat arkistot, sekä hankkeen toimijoiden Dropbox, GDrive ja vastaavat sovellukset eli eDuuni. Näihin sovelluksiin käyttöoikeus on kaikilla hankkeen osatoteuttajilla (vastuuhenkilöillä). Hankkeen päättyttyä hankkeen materiaalien ylläpito jää kunkin osatoteuttajan vastuulle EAKR EAKR sääntöjen mukaisesti.